

Muza zaścianka

JERZY LIEBERT

IV

Muza zaścianka

Dziewczę Dziesięciolecia — żrała¹ figo słodka,
Smakują ci powoli miejscy patrioci:
Pan starosta w cylindrze, adwokat i doktor,
Ulatują nad ciżbą — odświętni piloci!

O krok, tuż przy mównicy, orkiestra strażacka,
Duma miasta i źródło zachwyty gawiedzi,
W głębi — podkowa z krzesel — sfera magistracka!
Samotnie na fotelu ksiądz kanonik siedzi...

Tu rynek przystrojony w szpalery² świerkowe,
Których woń nozdrza łechce i bije pod piętra,
W zrudziałe balkoniki, w okna dubeltowe³,
Skąd zza szyb wyglądają głowy Prezydenta.

Polska
Święto

Tu w cieniach chorągwianych, z grubym drzewcem w palcach,
Odęte matadory, pytie⁴ małopolskie,
Ojce miasta — śnią Wiedeń, wiedeńskiego walca,
W listopadowy ranek, w dziesiąty rok Polski!

Patriota, Kłamstwo, Pozycja
społeczna

Deszczyk mży... gada mówca... Mokną uśmiechnięci,
Regionaliści ważni, serwiliści⁵ z nudy,
Mężowie zaufania, dźwigacze pieczęci!
Prowincja cała moknie! Listopad obłudy!

Czasem któryś luminarz⁶ i *padamdonózek*⁷
Łypnie kałużą oczu w bok, gdzie zza bariery
Wyrasta gawieź miejska, stłoczona przy murze...
Wtedy łśni, jakby głaskał cesarskie ordery...

*Leader*⁸ znak dał chustką... «Nie zginęła jeszcze!»
Śpiewają i z łoskotem dźwigają sztandary...
Rźnie kapela... Tłum ruszył... Mnożą się pod deszczem
Łysiny, weżetale⁹ i fiksatuary¹⁰...

¹żrały (daw.) — dojrzały. [przypis edytorski]

²szpaler — dwa rzędy drzew, rosnące równolegle wzdłuż alei. [przypis edytorski]

³dubeltowy — podwójny. [przypis edytorski]

⁴pytia — w mit. gr. Pytia była kapłanką delfickiej świątyni Apollina, gdzie przepowiadała przyszłość; tu przen.: osoba mówiąca niejasno, wieloznacznie. [przypis edytorski]

⁵serwilista — osoba służalcza, płaszcząca się przed kimś, przesadnie uniżona. [przypis edytorski]

⁶luminarz — osoba godna szacunku; zasłużony uczony, pedagog a. artysta (tu ironicznie). [przypis edytorski]

⁷padamdonózek (neol.) — rzecz. utworzony od daw. zwrotu grzecznościowego „padam do nówek”; opisuje kogoś, kto jest zarazem prowincjonalnym elegantem i pochlebcą. [przypis edytorski]

⁸leader (ang.) — przywódca; tu: dyrygent orkiestry strażackiej. [przypis edytorski]

⁹weżetale — materiał, tiul perukarski. [przypis edytorski]

¹⁰fiksatuar (daw.) — brylantyna. [przypis edytorski]

On trwa na posterunku... Ku górze wznosił rękę
I spod daszka zalotnie w obcisłym mundurze
Honory czyni domu i kłania się pięknie —
Pan komisarz się kłania Najjaśniejszej Muzie,

Flirt, Artysta, Muzyka

Która — spłonione dziewczę — przy bębna warkotach
Umyka brzuchomówcom, lamom, rajcom¹¹ — łykom¹²,
Rzędy krzeseł roztrąca i fontanną błota
Paskudzi całe spodnie dziobatym ławnikom;

Która — najpłochsze dziewczę — owego poranku
Wśród gawiedzi na rynku biegnie przy orkiestrze,
Gdzie kroczy strażak — pierwszy muzykant w zaścianku —
I z trąby wydmuchuje roześmianą przestrzeń!

¹¹rajca — radny, członek rady miasta. [przypis edytorski]

¹²łyk (daw. pogard.) — mieszczanin. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/gusla-iv-muza-zascianka>

Tekst opracowany na podstawie: Jerzy Liebert, Gusła, Nakładem Księgarni F. Hoesicka, Warszawa, 1938

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Śląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BŚ.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Dorota Kowalska, Gąsowska Hanna, Marta Niedziałkowska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: szczegóły na stronie Fundacji.